

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De quinta Christi manifestatione facta discipulis, cum Thomas abesset,
sermo LXXXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

templum, patriam perderent, effuderunt. Viri sanguinam, & dolosi, statuunt premium falsitatis, perfidiæ conficiunt instrumentum, cōmercio crudeli fraudem fidei, veritatis latrocinium nundinantur: corrūpunt milites, ut furtum vocent, quod erat resurrectionis arcanum. *Venerunt discipuli eius nocte, & furati sunt eū.* Non contenti interfecisse magistrum, quomodo discipulos possent perdere moliuntur: discipulorum crimen esse faciunt virtutem magistri. *Venerunt nocte discipuli eius, & furati sunt eum.* Planè amiserunt milites, perdiderunt Iudæi, sed discipuli magistrū suum, non furto, sed fide: virtute, non fraude: sanctitate, non criminē: viuum non mortuum sustulerunt: hinc est, quod in Galilæam ut eum possint videre, mittūtur, quia Deus in loco perfidię non videtur. *Quod autem dixit: Data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.* Quid ipse in se sibi dederit, hoc declarat: probante Apostolo, cum dicit: Deus erat in Christo munidum reconcilians sibi. Filius Dei virginis filio, Deus homini, diuinitas carni contulit, quod semper cum patre possedit, & spiritu. Et ideo ait: *Ite baptizate omnes gentes in nomine patris, & filij, & Spiritus sancti.* Ut omnes gentes potestas vna, eadēque recrearet ad salutem, quas crearat ad vitam. *Et ecce, inquit, ego vobis cum omnibus diebus usque ad consummationem sæculi.* Est semper nobiscum, qui cum patre est semper: & veniet nobis per hoc quod assumpsit ex nobis. Et quid plura fratres? quod nascitur, quod patitur, quod resurgit, quod accipit, non est, non est necessitatis suæ, nostræ est hoc salutis.

1. Cor. 5:

De quinta Christi manifestatione facta discipulis, cum Thomas abesset, Sermo LXXXI.

DVM rebellis Iudæa creatorem suum debellare contendit,

contendit, & in authoris sui necem leuat impias manus, terris abstulit pacem, concordiam rerum soluit elementorum, sic foedus rupit, ut mundum totū ad chaos reuocaret antiquum: denique diem fugat, noctē inuadit, lucem tenebris, cœlum rebus aufert, facit tremere terram, miscet mortuos viuis, inferos, superösque confundit, & dissipato ordine in creatoris iniuriam pacificum nil penitus, amicum penitus nil reliquit. Hinc est, quod reuersus ab inferis Christus, vt rebus pacem reddat, exclamat, *Pax vobis. Dum hæc loquuntur, inquit, discipuli, Iesus stetit in medio eorum,* & dicit eis, *Pax vobis.* Bene addidit vobis, quia iam terra steterat, dies redierat, Sol recurrerat, & ordinem suum compago mundi redditum iam tenebat. Discipulis autem manebat adhuc bellum: & collidebat eos actiter fidei, perfidiæque conflictus: non sic terram, sicut discipulorum cordi turbo concusserat passionis: & ideo animos eorū credulitatis & incredulitatis acies pertinaci dimicatione vastabat: insisterebant mentibus eorum cogitationum cateruæ: & excursibus desperationis ac spei, robusta licet pectora, rumpebantur. Inter miracula innumerosa signorū Christi, & multimoda passionis eius genera, inter deitatis insignia, & imbecilla carnis, inter mortis damna, & dona vitæ, discipulorum sensus, mentesque ferebantur: nunc spiritus eorum tollebatur ad cœlum, nunc eorum animæ collidebatur in terram, & in intimis eorum tali procella saeiente, portum quietis nullum, nullam stationem pacis poterant inuenire. Hoc videns scrutator pectorum Christus, qui iubet ventis, procellis imperat, & solo nutu tempestates tranquillitate commutat, mox eos sua pace confirmat, dicens, *Pax vobis, ego sum, nolite timere. Ego sum crucifixus ille, mortuus, sepultus.*

Ego

Ego sum, Per me Deus, per vos homo. *Ego sum*, Non spiritus in figura carnis, sed ipsa veritas in carne. *Ego sum*. Ego ex mortuis sum viuus : ex inferis sum supernus. *Ego sum*. Quem mors fugit, inferna tremuerunt : tartarus Deum confessus est cum paue-
scit. *Nolite timere*. Petre, quod negaueris, quod fuge-
ris tu Ioannes, quod deseruistis omnes, quod infide-
libus de me totis cogitationibus iudicastis, quod
adhuc non creditis, me videntes. *Nolite timere, ego
sum*. Qui vos per gratiam vocaui, elegi per veniam,
pietate sustinui: charitate portaui, & modo vos sola
bonitate suscipio : quia culpas videre nescit pater
cum filium recipit, suos affectio cum resumit. *Con-
turbati, inquit, & conterriti existimabant se spiritum vi-
dere*. Quare? quia clavis ostiis intrauerat Domi-
nus. Discipuli ergo consternati mœroris somno,
dabant Christo non quod paret diuina virtus, sed
quod natura recipit humana. *Putabant se spiritum vi-
dere*. Namque spiritus hominis in utero septa tran-
sit, penetrat muros, ut clauso corpore intret corpus
inclusum : sic anima quando dat vita finem, à cor-
poris dulci contubernio cum recedit, domorum clau-
stris, mundanis obstaculis non tenetur : substantia
cœlestis terrenis ergastulis nescit includi, iuxta illud
Spiritus nescis unde veniat, aut quo vadat. Dis-
cipuli ergo post resurrectionem clavis ostiis Do-
mino ingresso reportasse eum soliditatem corporis
non credebant : in imagine carnis solam rediisse
animam suspicentes, ut dormientibus solent corpo-
ræ imagines apparere. *Existimabant se, inquit, spi-
ritum videre*. Ergo, sicut diximus, in discipulis non se-
dabant cogitationum bella, non sedabantur, sed
magis magisque cogitationum bella crescebat: & tu-
multus mentium ipsis etiam visionibus augebatur: &
vnde

*Mat. 26.**Mar. 14.**Ioan. 10.**Ioan. 3.*

vnde resurrectionis asserebatur fides , inde totius cunctationis scrupulus nascebatur. Quod venerat, erat res: quod clavis ostiis intrauerat, fides non erat: non erat fides, sed virtus erat : humanum non erat, sed homo erat: ut esset verum corpus in deitatis potentia, non inanis carnis species in resurrectionis injuriam. Ergo ad comprimendos ex hoc nascentes conflictus cogitationum , respondit Christus, *Quid turbati estis? & cogitationes ascendunt in corda vestra?* Bene ascendunt , non descendunt : quia depresso carnis pondere cogitationes humanæ ad altum Dei mysterium conantur ascendere , & conatibus in ipsis fraguntur , ruunt , deponuntur ad terram , nisi ille iuuerit, qui donat homini cogitare diuina. *Quid turbati estis? & cogitationes ascendunt in corda vestra: Vide manu meas & pedes.* Videte, hoc est dicere, vigilate , quare? quia non est somnium quod videtis. *Vide manu meas & pedes.* Quia grauatis oculis caput adhuc respicere non potestis , videte carnis vulnera : quia Dei opera non videtis : considerate inimicorum titulos , quia Dei adhuc non considerastis insignia ; palpare , ut vel manus fidem faciat , quia videns oculus , sic cæcatur : oculus non videt , videat tactus : digitæ vestri intrent vestigia clavorum, manus vestræ alta vulneris exquirant , aperite manuum foramina , sulcate latus , renouate vulnera, quia negare non possum discipulis ad fidem , quod inimicis in pœnam sœuentibus non negauit : palpate , palpate , & vsque ad ossa inquisitores ardui peruenite : ut vel ossa carnis astruant veritatem , & me esse ipsum vel vulnera seruata testentur. Rogo quare me resurrexisse non creditis, qui innumeros mortuos sub vestris oculis suscitaui ? Nisi forte virtus quæ aliis affuit, mihi defuit : iuxta illam vocem quæ
mihi

mihi pendentι insultauit in cruce, dicens , Alios sal- *Matt. 26.*
 uos fecit, seipsum saluū facere non potest: si rex Israel
 est , descendat de cruce , & credemus ei. Et quid est
 maius, excussis clavis descendere de cruce, aut ab in-
 feris calcata morte descendere ? Ecce & meipsum
 saluum feci, & ruptis inferni vinculis ad superna cōn-
 scandi: & tamen neque apud vos fidem meā deitatis
 inueni. Aut forte triduana mors abnegat fidem cre-
 dendi. Nonne quatriduanum *Lazarum* iam fœten- *Ioan. 11.*
 tem vobis coram vocauit ab inferis vox mea ? mea
 iussio reuocauit ad vitam ? Et si seruus quatriduanus
 surgit , cur triduanus dominus non resurgit ? *Adhuc*
autem illis non credentibus præ gaudio & mirantibus.
 Votiva gaudia & cuncta data fuerint , vix creduntur:
 optata cum perueriant , dant stuporem : hinc est
 quod Apostoli resurrectionem Christi celeriorem
 quam sperauerant, admirantur: & quod credunt tar-
 dius, non est perfidiæ, sed amoris, scrutantes enim ta-
 liter fidem non abnegant , sed requirunt: & dum in-
 tendunt altius verum esse quod intuentur, exoptant.
 Fratres , discipulos ad ista tardos , stupidos ad tan-
 ta, non perfidiæ timor , sed causæ præstigit magnitu-
 do , visa non videre, nescire scita, credita non crede-
 re , non incredulitas facit, sed miraculum singulare.
 Fratres, ad virtutes natura est nimis infans, quæ nisi
 per Deum creuerit , capere matura non potest , non
 valet perfecta sentire. Deus ergo quod per nos non
 possumus, ipse nos capere per se, & sentire concedat.

---

*De Christi resurrectione, & quarta manif statione
 facta duobus euntibus in castellum.*

Sermo LXXXII.

Quoniam Matthæus sanctus iam nobis quæ de-
 refur